

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 19 d. Nr. 21RE2-203 (AG2-177/13-2024)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vilijos Astrauskienės, Lauros Bernikienės, Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X.Y.,

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovams K. B. ir V. J.,

2024 m. rugsėjo 17 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X.Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimo Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2024 m. rugpjūčio 14 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo Arūno Vasiliausko skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimą Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas, b. l. 5, 52–53), kuris priimtas pažeidus terminus;

2) priimti sprendimą atlikti pakartotinį pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą.

Skunde (b. l. 1–3) pareiškėjas nurodo, jog nesutinka su Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimu Nr. STS-2540 „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimas, b. l. 4, 43–44), kuriuo nebuvo nustatytas jam dalyvumo lygis, kadangi bazinio dalyvumo lygį įvertino 0 balų. Teigia, jog minėtą Teritorinio skyriaus sprendimą 2024 m. balandžio 15 d. apskundė Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui, kuris Sprendimu (pastaba, pareiškėjui įteiktas 2024 m. liepos 17 d.), atlikęs pakartotinį dalyvumo vertinimą, nenustatė jam dalyvumo lygio bei paliko galioti Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimą.

Nurodo, jog serga lėtinėmis ligomis (t. y., *duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini*) dėl kurių, kaip gydytojas paaiškino, daugiau nei dešimt metų tirpsta dešinė ranka. Anksčiau rankos tirpimo priežasties nežinojo, ji nebuvo nustatyta. Teigia, jog serga ir kitomis gretutinėmis ligomis, vargina skausmai juosmens, kaklo, klubų srityje ir keliuose bei kt., todėl kiekvienais metais sveikatos būklė tik blogėja, nes artrozė progresuojanti liga. Taip pat teigia, jog 2022 metais atlikta kairios kojos menisko operacija, todėl sunku judėti, eidamas šlubuoja,

lipant laiptais reikalingas turėklas ar atrama, be pagalbinių priemonių neįlipa į vonią, todėl įsirengia papildomas priemonės. Dėl ribotų judesių nepasiekia ir negali užsirišti dešiniojo bato bei nusikarpyti kojų nagų. Nurodo, jog dėl skausmo kokybiškai nepailsi, todėl tenka vartoti vaistus. Daro mankštas, esant galimybei pasinaudoja reabilitacija. Pažymi, kad dėl ligų 2015 m. spalio 22 d. paliko tarnybą *duomenys neskelbtini*, 2015 m. lapkričio 24 d. nustatytas 55 proc. darbingumas, kuris buvo tęsiamas iki 2021 metų, o iki 2023 m. sausio 21 d. buvo nustatytas 50 proc. darbingumas. Nesupranta dėl kokių priežasčių jam nenustatytas dalyvumo lygis. Mano, kad nebuvo įvertinti esami medicininiai dokumentai. Teigia, jog jam nebuvo įteikti dalyvumo lygio vertinimo aktai Nr. 603 ir Nr. 1730, todėl neaišku kiek objektyviai įvertinti teisės aktuose ir klausimyne nurodyti kriterijai vertinant individualios pagalbos poreikį. Neaišku, ar nurodyti balų vertinimai bei kiti kriterijai yra objektyvūs ir teisingi. Atkreipia dėmesį, kad nėra argumentų ir motyvų kodėl pagrindinės diagnozės reikšmė įvertinta 0 balų, kuri dauginta iš pagrindinės diagnozės koeficiento 39. Mano, jog gautą vertinimo rezultatą visais atvejais dauginant iš 0 bus 0. Akcentuoja, jog abiejų klubų sąnarių III stadijos koksartrozė, o tai pagal jungiamojo audinio, judėjimo ir atramos aparato ligų kriterijų aprašymą nėra 0 balų. Atkreipia dėmesį, jog pildant klausimyną jis nedalyvavo, o vyko tik trumpas pokalbis telefonu su Agentūros darbuotoju, todėl neaišku kaip buvo nustatyta 46 balų suma.

Daro išvadą, kad Agentūros sprendimai nėra pagrįsti, motyvuoti ir prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje bei norminiuose aktuose priimtiems teisingumo bei protingumo kriterijams, nes anksčiau pagal tas pačias diagnozes buvo nustatomas netekto darbingumo procentas, o dabar pagal tas pačias ir papildomas diagnozes, anot atsakovės, asmuo yra sveikas, nors gyvenimo kokybė ženkliai pablogėjo, o dėl ryškaus judėjimo funkcijos apribojimo ir pastovaus skausmo sumažėjo darbingumas. Todėl būtina atsižvelgti į tai, jog lėtinių ligų gydymas, reabilitacija neduoda sveikatos būklės pagerėjimo, nes kas metai ji tik blogėja, ką patvirtina ir paskirtas klubo sąnario endoprotezas.

Posėdžio metu pareiškėjas prašė tenkinti skundą jame ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2024 m. rugpjūčio 23 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 22–24).

Nurodo, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas) ir jo priedais. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, t. y. užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas).

Vertinant bazinį dalyvumo lygį buvo įvertintos Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro 2024 m. sausio 29 d. siuntime Nr. 29-J į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: *duomenys neskelbtini*; *duomenys neskelbtini* (neatitinka Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo nuostatų, todėl nevertinama); *duomenys neskelbtini*; *duomenys neskelbtini*; *duomenys neskelbtini*; *duomenys neskelbtini* (neatitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo nuostatų, todėl nevertinama).

Pažymi, kad Teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas.

Paaškina, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, kuris yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje mediciniais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančiais tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Teigia, jog vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį 2024 metų periodu dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą M16.0 ir susijusios gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą *duomenys neskelbtini*, kaip ir Teritoriniame skyriuje buvo vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.1 papunkčiu (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuotas klubo sąnario judesių sutrikimas, kai nustatytas nedidelis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 90° ir (ar) I laipsnio kontraktūra. Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui diagnozuotas nedidelis klubo ir kelio sąnarių judesių apribojimas, klubo sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas $0^\circ / 0 / 100^\circ$, sukimas į vidų / 0 / į išorę $15^\circ / 0 / 15^\circ$, atitraukimas / 0 / pritraukimas $20^\circ / 10^\circ$, kelio sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas $0^\circ / 0 / 140^\circ$, dėl klubo sąnarių III stadijos, kelio sąnarių I stadijos artrozės. Sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. spalio 20 d. ortopedo traumatologo konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį 2024 metų periodu dėl gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, kaip ir Teritoriniame skyriuje buvo taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I skyriaus 13.1.1 papunktis (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuota bent vienos galūnės raumenų jėga 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai. Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjui nustatyta galūnių raumenų jėga 4–5 balai (norma 5 balai) dėl kaklo ir juosmeninės radikulopatijos ir skausmo, kai nustatyti stuburo degeneraciniai pakitimai. Nurodo, kad pareiškėjo sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. rugsėjo 4 d. neurologo, fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2023 m. lapkričio 3 d., 2023 m. lapkričio 23 d. neurochirurgo konsultacijų ir Siuntimo duomenimis.

Atsižvelgiant į tai, nustatyta, jog Teritorinis skyrius tinkamai įvertino asmeniui diagnozuotus organizmo funkcinis sutrikimus, teisingai taikė dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančius teisės aktus ir priėmė pagrįstą sprendimą.

Paaškina, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 – 24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$). Nurodo, kad nagrinėjamu atveju gretutinės diagnozės balų rezultato nėra, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0, todėl pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 21.3 papunktį, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatas (46 balai) netaikomas. Šiuo atveju bazinis dalyvumas buvo įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatytas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu). Pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju rėmėsi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Nurodo, kad pareiškėjo dalyvumo lygis, vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nei nustatyta Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktuose.

Atsakovė atkreipia dėmesį į tai, kad Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (pastaba, įstaigos pavadinimas buvęs iki 2023 m. gruodžio 31 d.) Vilniaus II teritorinis skyrius 2023 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. STS-1055 pareiškėjui nustatė 90 proc. darbingumo lygį ir pripažino darbingu.

Informuoja, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, asmuo turi teisę kreiptis į gydantį

gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūrai dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Pasisakydama dėl skundo argumentų atsakovė nurodo, kad pareiškėjas savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, argumentuodamas tai, kad jam netinkamai nustatytas dalyvumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjo argumentai, kad jam netinkamai buvo nustatytas dalyvumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas.

Posėdžio metu atsakovės atstovai prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime į skundą ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimo Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“, kuriuo nepakeistas Teritorinio skyriaus sprendimas, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

VšĮ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro siuntime į Agentūrą (2024 m. sausio 29 d. Nr. 29-J, minėta, toliau – ir Siuntimas, b. l. 32–34) dėl pareiškėjo darbingumo lygio nustatymo, pasikeitus būklei, nurodytos diagnozės: pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodus: *duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini*; kitos diagnozės: *duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, lėtinė liga), duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini*. Be kita ko, nurodyta gydytojo objektyviai nustatyta asmens būklė, jog eisena ir laikysena netaisyklinga, šlubuoja. Apsunkintas atsistojimas. Liemens judesiai skausmingi, apriboti. Įtempti pečių juosta ir nugaros ilgieji raumenys. Riboti skausmingi kaklo judesiai, raumenų atrofija dešinėje, skausmingi ir riboti judesiai per klubų ir kelių sąnarius, III° abiejų klubų artrozė, vartoja vaistus „*duomenys neskelbtini*“ ir „*duomenys neskelbtini*“.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. vasario 1 d. prašymu nustatyti negalią (registracijos Nr. DNS-3189 (8.6), toliau – ir Prašymas, b. l. 30–31) kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius laikotarpiu nuo 2024 m. vasario 1 d. iki 2024 m. kovo 8 d. atliko pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimą ir 2024 m. kovo 8 d. sprendimu Nr. STS-2540 „Dėl dalyvumo lygio“ (pastaba, metaduomenų kortelės duomenimis sprendimas pasirašytas 2023 m. kovo 12 d., b. l. 4, 43–45, minėta, toliau – ir Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimas) nusprendė pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygio, nes bazinį dalyvumą įvertino 0 balų. Taip pat užpildė dalyvumo lygiui nustatyti Klausymą, kurį įvertino bendra balų suma – 46. Sprendimas priimtas 2024 m. kovo 8 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. DL-603 pagrindu (toliau – ir Aktas I, b. l. 39–43).

Nesutikdamas su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėjas 2024 m. balandžio 15 d. pateikė skundą (prašymą) „Dėl sprendimo peržiūrėjimo“ Agentūros direktoriui (gautas 2024 m. balandžio 18 d., reg. Nr. SK-1930-(5.21), toliau – ir Skundas, b. l. 45–46). Skunde Agentūros direktoriui pažymėjo, jog nesutinka su Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimu dėl dalyvumo lygio nenustatymo. Nurodė, jog serga lėtinėmis ligomis, nustatyta t. y., *duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, (duomenys neskelbtini, (duomenys neskelbtini), duomenys neskelbtini)* dėl kurių, kaip gydytojas paaiškino, daugiau nei dešimt metų tirpsta dešinė ranka. Anksčiau rankos tirpimo priežasties nežinojo, ji nebuvo nustatyta. Teigia, jog serga ir kitomis gretutinėmis ligomis, vargina juosmens, kaklo, klubų srityje ir keliuose skausmai bei kt., todėl kiekvienais metais sveikatos būklė tik blogėja, nes artrozė progresuojanti liga. Taip pat teigia, jog 2022 metais atlikta kairios kojos menisko operacija, todėl sunku judėti, eidamas šlubuoja, lipidamas laiptais reikalingas turėklas ar atrama, be pagalbinių priemonių neįlampa į vonią, todėl įsirengia papildomas priemonės. Vaikšto šlubuodamas, pradėdant eiti tenka pastovėti, skausmingai ištiesti koją ir nugarą. Negali nešti nešulių. Dėl ribotų judesių nepasiekia ir negali užsirišti dešiniojo bato bei nusikarpyti kojų nagų. Nurodo, jog dėl skausmo kokybiškai nepailsi, todėl tenka vartoti vaistus, be to, daro mankštas, esant galimybei

pasinaudoja rehabilitacija. Dėl progresuojančių ligų praranda galimybę savarankiškai judėti. Dėl rankos tirpimo negali rašyti, paimti smulkių daiktų. Nurodė, kad dėl ligų 2015 m. spalio 22 d. paliko tarnybą *duomenys neskelbtini*, 2015 m. lapkričio 24 d. nustatytas 55 proc. darbingumas, kuris buvo tęsiamas iki 2021 metų, o iki 2023 m. sausio 21 d. buvo nustatytas 50 proc. darbingumas. Nesupranta dėl kokių priežasčių jam nenustatytas dalyvumo lygis dėl progresuojančių ligų, be to, per šį laikotarpį sveikatos būklė ženkliai pablogėjo, papildomai buvo diagnozuotos naujos ligos.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. gegužės 23 d. raštu Nr. R-4242 „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ informavo pareiškėją, kad dalyvumo lygio vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų (b. l. 46).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. dalyvumo lygio vertinimo akte Nr. DL – 1730 (toliau – ir Aktas2, b. l. 46–51), be kita ko, nurodoma, kad atliekamas pakartotinis vertinimas pagal asmens skundą, vertinimas pradėtas 2024 m. balandžio 18 d., baigtas 2024 m. liepos 4 d. Nurodyta, kad vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė *duomenys neskelbtini* atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 55.1.1 papunktį (Nedidelis judesių apribojimas), nes diagnozės pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, klubo sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 100°, sukimas vidų / 0 / išorę 15° / 0 / 15°, atitraukimas / 0 / pritraukimas 20° / 0 / 10°, kelio sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 140°, dėl klubo sąnarių *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*. Nurodoma, kad vadovavosi ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. konsultacija ir Siuntimu. Taip pat buvo taikyta gretutinė diagnozė *duomenys neskelbtini*, atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 13.1 papunktį (bent vienos galūnės raumenų jėga yra 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai papunkti, nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, asmens galūnių raumenų jėga yra 4–5 balai dėl kaklo ir juosmeninės radikulopatijos, ir skausmo, kai nustatyti stuburo degeneraciniai pakitimai. Nurodoma, kad dėl gretutinių diagnozių vadovavosi 2023 m. rugsėjo 4 d. neurologo, fizinės medicinos ir rehabilitacijos gydytojo, 2023 m. lapkričio 3 d. ir 2023 m. lapkričio 23 d. neurochirurgo konsultacijų duomenimis ir Siuntimu. Nevertintos diagnozės *duomenys neskelbtini*, ir *duomenys neskelbtini*. Priimtas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatytas nuo 2024 m. vasario 1 d. Pastabose nurodyta, jog paliktas galioti Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimas, taip pat vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 punktu Klausimynas pakartotinai pildytas nebuvo (b. l. 47–50).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimu Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“ (minėta, toliau – ir Sprendimas, b. l. 5, 52–53) atsakovė, atlikusi pakartotinį vertinimą pagal asmens skundą, nusprendė nekeisti Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjui nenustatytas dalyvumo lygis. Sprendime, analogiškai kaip ir Akte2 nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė *duomenys neskelbtini* (sunkiausias organizmo funkcinis sutrikimas), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 55.1.1 papunktį (Nedidelis judesių apribojimas), nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, klubo sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 100°, sukimas vidų / 0 / išorę 15° / 0 / 15°, atitraukimas / 0 / pritraukimas 20° / 0 / 10°, kelio sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 140°, dėl *duomenys neskelbtini*, kelio sąnarių *duomenys neskelbtini*. Nurodoma, kad vadovavosi ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. konsultacija ir Siuntimu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu, pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų). Be kita ko, taikė gretutinę diagnozę *duomenys neskelbtini*, atitinkančią Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 13.1 papunktį, nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini*, *duomenys neskelbtini* asmens galūnių raumenų jėga yra 4–5 balai dėl kaklo ir juosmeninės radikulopatijos bei skausmo, kai nustatyti stuburo degeneraciniai pakitimai. Nurodoma, kad dėl gretutinių diagnozių vadovavosi 2023 m. rugsėjo 4 d. neurologo, fizinės medicinos ir rehabilitacijos gydytojo, 2023 m. lapkričio 3 d. ir 2023 m. lapkričio 23 d. neurochirurgo konsultacijų duomenimis ir Siuntimu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunkčiu, gretutinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė – 0 ir

gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų. Nurodyta, jog nevertintos diagnozės: *duomenys neskelbtini*, ir *duomenys neskelbtini*. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas yra 0 balai (-ų). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 papunkčiu ir 25 punktu, Klausimyno balų suma yra 46 balai, dalyvumo lygis balais – 46. Priimtas sprendimas nenustatyti dalyvumo lygio, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų. Šis sprendimas priimtas Akto2 pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, ginčui aktuali redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., toliau – ir ASTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija, minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktą). Minėto įstatymo 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Kriterijų ir tvarkos apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punktą reglamentuoja, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18.2 punktą nustato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį, užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims). Atvejai, kada Klausimynas nepildomas, numatyti minėto aprašo 22 punkte, vienas iš jų – bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (22.4 papunktis).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktą). Jeigu bazinis dalyvumas įvertinamas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas (26 punktą).

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra asmens sveikatos funkcinio sutrikimų vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo

funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimyną.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjo skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertina tai, ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia bazinio dalyvumo lygio įvertinimą 0 balų, ar bazinis dalyvumas buvo tinkamai įvertintas, atsižvelgiant į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjo Skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti

nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.)

Siuntimo duomenys patvirtina, jog pareiškėjui diagnozuotos ligos pagal TLK-10-AM: *duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini.*

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, nagrinėdamas pareiškėjo Skundą dėl Agentūros teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, pakartotinai atlikęs pareiškėjo dalyvumo vertinimą, vadovaudamasis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nenustatė pareiškėjui dalyvumo, kadangi Siuntimo ir prie jo pridėtų medicininių dokumentų (gydytojų specialistų išvados) duomenimis, pareiškėjo funkciniai sutrikimai, atsiradę dėl jam diagnozuotų ligų, neatitinka sudėtingesnių ir tam tikrą balą suteikiančių Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede išdėstytų bazinio dalyvumo kriterijų.

Sprendime nurodyta, jog dėl pagrindinės diagnozės *duomenys neskelbtini* (sunkiausias organizmo funkcinis sutrikimas) taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 55.1.1 papunktis, numatantis nedidelį judesių apribojimą arba kai judesio amplitudė 90 laipsnių ir (ar) I laipsnio kontraktūra. Tokia išvada padaryta dėl to, kad dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: *duomenys neskelbtini* ir *duomenys neskelbtini* asmeniui diagnozuotas *duomenys neskelbtini*, klubo sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 100°, sukimas vidų / 0 / išorę 15° / 0 / 15°, atitraukimas / 0 / pritraukimas 20° / 0 / 10°, kelio sąnarių tiesimas / 0 / lenkimas 0° / 0 / 140°, dėl klubo sąnarių *duomenys neskelbtini*, kelio sąnarių *duomenys neskelbtini*. Išvada pagrįsta ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu, pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balai (-ų).

Posėdžio metu Agentūros atstovai patvirtino, jog vertindami dėl pagrindinės diagnozės ir susijusios diagnozės atsiradusius pareiškėjo funkcinis sutrikimus bei taikydami Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 55.1.1 papunkčio definiciją, gydytojo ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. išvadoje (b. l. 34–35) nurodytas judesio amplitudes vertino ir pareiškėjo nedidelį judesių apribojimą nustatė pagal gydytojo specialisto išvados surašymo metu galiojusiuose Kriterijų ir tvarkos aprašo 80.17.3. ir 80. 18. 3. punktuose nurodytus klubo sąnario ir kelio sąnario judesių amplitudės laipsnius, kurių pagrindu pareiškėjo funkciniai sutrikimai pagal vyraujančią pobūdį yra lengvi / nedideli. Komisija patikrinusi šių duomenų teisingumą, daro išvadą, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas dėl pagrindinės diagnozės ir su ja susijusios diagnozės bei dėl to atsiradusio nedidelio pareiškėjo klubo sąnarių bei kelio sąnario funkcijos sutrikimo yra teisinga, atitinkanti taikytą Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 55.1.1 papunkčio definiciją.

Atmestini kaip nepagrįsti pareiškėjo argumentai dėl to, kad gydytojo ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. išvadoje pateikti klubo sąnario ir kelio sąnario judesio amplitudės laipsniai yra netikslūs ir neaišku kada išmatuoti. Pareiškėjas, teikdamas Skundą Agentūros direktoriui dėl

Agentūros Tauragės teritorinio padalinio 2024 m. kovo 8 d. sprendimo Nr. STS-2540, kuris, be kita ko, buvo priimtas remiantis ta pačia išvada, šių duomenų neskundė. Šio argumento nenurodė ir skunde Komisijai. Byloje taip pat nėra kitų duomenų paneigiančių ar leidžiančių abejoti gydytojo ortopedo traumatologo 2023 m. spalio 20 d. pateikta informacija, todėl nėra pagrindo išvadai, kad skundžiamo Sprendimo dalis dėl pareiškėjui diagnozuotos pagrindinės diagnozės ir susijusios diagnozės yra prieštaringa ar neteisinga.

Taip pat atmetinas kaip nepagrįstas pareiškėjo argumentas dėl galimo netinkamo pareiškėjo klubo judėjimo funkcinio sutrikimo vertinimo tuo pagrindu, kad pareiškėjui yra paskirtas klubo sąnario endoprotezavimas. Kaip minėta, byloje nėra duomenų, pagrindžiančių didelį ar vidutinį pareiškėjo klubo sąnario judesių apribojimą, todėl atsakovė neturėjo pagrindo taikyti kitą, didesnę pareiškėjo funkcinį sutrikimą numatantį kriterijų dėl pareiškėjui rekomenduotos klubo sąnario keitimo procedūros.

Iš Sprendimo turinio matyti, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, sprenddamas dėl pareiškėjo dalyvumo lygio, be kita ko, vertino ir gretutinės diagnozės *duomenys neskelbtini*) sukeltus funkcinis sutrikimus, atitinkančius Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 13.1 papunkčio definiciją (bent vienos galūnės raumenų jėga – 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai), nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus *duomenys neskelbtini duomenys neskelbtini*), *duomenys neskelbtini*, asmens galūnių raumenų jėga 4-5 balai dėl kaklo ir juosmeninės radikulopatijos bei skausmo, kai nustatyti stuburo degeneraciniai pakitimai. Sprendime nurodoma, kad dėl gretutinių diagnozių sukeltų funkcinis sutrikimų vertinimo vadovavosi 2023 m. rugsėjo 4 d. neurologo (b. l. 36–37), fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo (b. l. 38–39), 2023 m. lapkričio 3 d. ir 2023 m. lapkričio 23 d. neurochirurgo konsultacijų (b. l. 35–36, 37–38) duomenimis ir Siuntimu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunkčiu, gretutinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė – 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ 13 punkte numatyta, jog vertinant periferinės nervų sistemos, neuroraumeninės jungties ir raumenų ligas taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų I skyriaus 13 punkto papunktis arba tik vienas XIV skyriaus 51 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą.

Komisija, vertindama Sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą dėl gretutinės diagnozės ir su ja susijusių diagnozių sukeltų funkcinis sutrikimų, daro išvadą, kad Agentūra pakartotinio pareiškėjo dalyvumo vertinimo metu tinkamai vertino Siuntime ir gydytojų išvadose nurodytus medicininius duomenis, jų pagrindu tinkamai taikė bazinį dalyvumo kriterijų ir teisingai atliko dalyvumo lygio vertinimą. Pažymima, jog byloje esantys gydytojų specialistų pateikti duomenys pagrindžia Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo „Bazinio dalyvumo kriterijai“ 13.1 papunkčio taikymą, kadangi vyraujantis gydytojų išvadose pateiktas kriterijus, pagrindžiantis vyraujančią klinikinę ligos reiškimosi formą, yra susietas su galūnių raumenų jėga, nustatoma balais.

Skundžiamame Sprendime nurodyta, jog nevertintos diagnozės: *duomenys neskelbtini* ir *duomenys neskelbtini*. Komisija, atsižvelgdama į tai, kad byloje nėra medicininių duomenų, liudijančių apie šių diagnozių pagrindu savarankiškai sukeltus ir neįvertintus pareiškėjo funkcinis sutrikimus, kurie atitiktų kurį nors Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede numatytą bazinio dalyvumo kriterijų, sprendžia, jog minėtų diagnozių nevertinimas yra pagrįstas.

Pareiškėjas pateiktu skundu nurodo, jog Agentūros Teritorinio skyriaus 2024 m. kovo 8 d. sprendimas priimtas netinkamai užpildžius individualios pagalbos poreikio klausimyną (Klausimynas pildytas telefonu, ne asmeniui dalyvaujant), todėl pakartotinį pareiškėjo dalyvumo vertinimą atlikęs Sprendimų kontrolės skyrius turėjo iš naujo jį pildyti.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 19 ir 20 punktuose numatyta, jog asmeniui pirmą kartą kreipiantis dėl dalyvumo lygio nustatymo, Klausimynas pildomas Agentūros teritorinio skyriaus kvietimu asmeniui atvykus į Agentūrą ar asmens nuolatinėje gyvenamojoje vietoje ar sveikatos priežiūros įstaigoje Lietuvos Respublikoje (kai asmuo dėl sunkaus organizmo funkcijų sutrikimo negali pats atvykti į Agentūrą). Tuo tarpu, kai asmens dalyvumo lygis vertinamas ne pirmą kartą, Klausimynas pildomas elektroninių ryšių priemonėmis, išskyrus atvejus, kai asmuo ar atstovas bet kuriuo metu nuo

prašymo nustatyti dalyvumo lygį pateikimo Agentūrai dienos iki Klausimyno pildymo pabaigos išreiškia norą (raštu arba žodžiu) <...> atvykti į Agentūrą ir dalyvauti pildant Klausimyną arba kyla abejonių dėl asmens ar atstovo pateiktos informacijos teisingumo.

Iš pareiškėjo skundo Komisijai matyti, jog pareiškėjo dalyvumo lygis (iki 2024 m. sausio 1 d. – darbingumo lygis) vertinamas nebe pirmą kartą. Byloje nėra duomenų, kad pareiškėjas būtų prašęs Agentūros teritorinio skyriaus leisti dalyvauti pildant Klausimyną tiesiogiai. Be to, Klausimyno pildymo procedūros pareiškėjas Agentūros direktoriui neskundė, Skunde dėl Klausimyno nepateikti jokie argumentai. Esant šioms aplinkybėms nėra pagrindo išvada, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį dalyvumo vertinimą, turėjo prievolę pareiškėjo individualaus poreikio vertinimą atlikti iš naujo. Kita vertus, Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 punkte imperatyviai numatyta, jog tuo atveju kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas. Todėl, įvertinus tai, jog pareiškėjo bazinis dalyvumo lygis tiek Agentūros teritorinio padalinio, tiek ir ir Sprendimų kontrolės skyriaus įvertintas 0 balų, daroma išvada, kad atsakovė neturėjo pagrindo pakartotinai pildyti Klausimyną.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 59 punkte nustatyta, kad asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba, jei pakartotinis dalyvumo lygis vertinamas vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą, – per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą terminą. Jei per Kriterijų ir tvarkos aprašo 59 punkte nurodytus terminus pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas negali būti atliktas, Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo sprendimu terminas gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie priimtą sprendimą dėl jo dalyvumo lygio vertinimo termino pratęsimo pranešama raštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, pateikiant jo nuorašą (kopiją) (Kriterijų ir tvarkos aprašo 63 punktas).

Bylos duomenimis nustatyta, jog pareiškėjas Skundu dėl Agentūros teritorinio padalinio sprendimo į Agentūros direktorių kreipėsi 2024 m. balandžio 18 d. (b. l. 45–46). Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. gegužės 23 raštu Nr. R-4242 „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ informavo pareiškėją, kad dalyvumo lygio vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų (b. l. 46). Skundžiamas Sprendimas priimtas tik 2024 m. liepos 4 d.

Atsižvelgiant į tai, pagrįstu laikomas pareiškėjo skundo argumentas dėl to, jog Sprendimas priimtas pažeidžiant Kriterijų ir tvarkos aprašo 56 ir 63 punktų reikalavimus.

LVAT praktikoje pažymima, jog įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių, tik prailgina administracinį procesą. Viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui, savaime nedaro negaliojančiu (žr., pvz., LVAT 2017 m. balandžio 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-514-492/2017; 2024 m. balandžio 17 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-389-822/2024, 2024 m. liepos 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-649-525/2024 ir kt.). Atsižvelgiant į tai, sprendžiama, jog nors Agentūros veiksmai ženkliai praleidus nustatytus dalyvumo vertinimo ir Sprendimo priėmimo terminus neatitinka gero viešojo administravimo principo, įpareigojančio viešojo administravimo subjektus priimant administracinius sprendimus, dirbti rūpestingai ir veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, visgi byloje nenustatyta, kad termino praleidimas savaime turėjo neigiamą įtaką pareiškėjo teisėms ir pareigoms, todėl laikytinas formaliu pažeidimu.

Komisija, įvertinusi byloje surinktą medžiagą, ginčo šalių posėdžio metu išsakytus argumentus, bei ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimas Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“ yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, įpareigojančių atsakovę užtikrinti visapusišką ir objektyvų procedūros vykdymą. Sprendimas atitinka administracinio sprendimo turiniui keliamus

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, todėl naikinti jį nėra teisinio pagrindo. Esant tokiai išvadai, pareiškėjo skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Atsakovė atsiliepimu prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X.Y. skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 4 d. sprendimo Nr. STS-1493 „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos nariai

Vilija Astrauskienė

Laura Bernikienė